

✧ 1974 ✧

ОДИН

Тієї весни лило так, що аж дахи торохтіли. Вода проникала в найменші шпарини й підмивала найміцніші фундаменти. Скиби землі, які непорушно лежали роками, сповзали вниз на дороги, наче купи шлаку, і цей потік забирив із собою і будинки, і машини. Попадали й дерева — повалилися просто на лінії електропередач, а світло зникло. Річки вийшли з берегів, позатоплювали подвір'я, знищили безліч осель. Люди, котрі завжди жили в мирі й злагоді, все частіше зривалися на крик, сварилися, а вода знай собі підіймалася, а дощ усе не вгавав.

Лені теж усе дратувало. В школі всім було до неї байдуже — до новенької довговолосої дівчинки з проділом посередині. Не маючи друзів, вона ходила до школи сама.

Лені сиділа на ліжку, підібгавши худенькі ноги до пласких грудей, поруч лежала розгорнута книжка

КРИСТІН ГЕННА ✧ВЕЛИКА ГЛУШИНА✧

в паперовій палітурці — «Небезпечні мандри»*, кутки потертих сторінок загиналися. Крізь тонкі стіни чулося, як мама каже: «Ернте, любий, не треба, прошу тебе. Послухай...» І сердитий окрик батька: «Та дай же мені нарешті спокій!»

Знову те саме. Сварка. Крики.

Вже й до маминих сліз недалеко.

Така погода затьмарює батькові очі.

Лені глянула на годинник біля ліжка. Якщо негайно не вийде, спізниться до школи, а це ще гірше, ніж бути новенькою, бо коли спізнюєшся, повертаєш до себе зайву увагу. Це вона вже добре завчила, бо за останні чотири роки змінила аж п'ять шкіл. І ніде не вдалося знайти друзів, та вона не втрачала надії. Лені глибоко зітхнула, витягла ноги і зісковзнула з широкого ліжка. Тихенько пройшла до дверей, прошмигнула коридором і зупинилася біля кухні.

— Чорт забирай, Коро! — бідкався батько. — Ти ж сама знаєш, як мені тяжко!

Мама ступила до нього, простягла руку:

— Тобі потрібна допомога, любий! Ти нічим не завинив. Ці кошмари...

Лені кашлянула, аби нагадати про себе.

— Привіт, — привіталася.

Батько подивився на неї і відійшов від мами. Такий змучений і виснажений.

— Мені... Мені вже до школи йти, — мовила Лені.

* Роман англійського письменника Річарда Адамса (1920–2016).

(Тут і далі — прим. перекл.)

Мама потяглася до нагрудної кишені форменої рожевої сукні офіціантки й витягла пачку сигарет. Мама теж зморена, відпрацювала вчора у вечірню зміну, а сьогодні виходити в обідню.

— Іди, Лені. Не можна спізнюватись.

Такий спокійний, м'який голос, такий ніжний, як і вона сама.

Лені однаково боялася і лишатися тут, і йти. Дивне відчуття... Можливо, це безглуздо, та їй часто здавалося, що вона — єдина доросла в родині, неначе той баласт, що врівноважує скрипучий корабель Олбрайтів. Мама перебувала в постійному «пошуку себе». За останні кілька років вона відвідала купу семінарів із психотерапії, занять із розкриття особистісного потенціалу, проходила духовні тренінги, учащала в унітаріанську церкву... Навіть буддизмом цікавилась. Її кидало від одного вчення до іншого, і від кожного вона щось та й перехоплювала собі. З усього того, як гадала Лені, мама щонайбільше розжилася футболками й приказками типу «Що є, то є, а чого нема, того нема». Зиску від того було як кіт наплакав.

— То йди вже, — кинув батько.

Лені підхопила зі стільця рюкзак і вийшла. Коли за нею грюкнули двері, батьки одразу ж продовжили сваритися.

— Чорт забирай, Коро...

— Ерите, прошу тебе, просто послухай...

А колись усе було інакшим. Принаймні так розповідала мама. До війни вони жили щасливо. Мешкали в трейлерному парку в Кенті, батько мав гарну

роботу механіка, а мама весь час сміялася і, готуючи вечерю, пританцьовувала під «Уламок мого серця»*. З тих років Лені пам'ятала лиш те, як мама танцювала.

А тоді тата призвали до війська, відправили до В'єтнаму, там батьків вертоліт збили, а його полонили. Без нього в мами все пішло шкереберть, і саме тоді Лені вперше збагнула, яка вона беззахисна. Якийсь час вони пливли за течією, мама змінювала роботи, вони переїжджали з міста до міста, аж ось нарешті прибилися до комуни гіпі в Орегоні. Там вони працювали на пасіці, шили мішечки з лавандою, продавали їх на ринку й виходили на протести проти війни. Мама вкотре змінилася, аби лиш бути «своєю» на новому місці.

Коли батько нарешті повернувся, Лені не впізнавала його. Такий красивий і життєрадісний у минулому, тато обернувся на похмурого, непривітного дядька, ладного спалахнути будь-якої миті. В комуні йому нічого не подобалося, тож їм довелося переїхати. А тоді ще раз. І ще. Все йому було не так.

Він страждав на безсоння і не міг втриматися на жодному місці, хоч мама й божилася, що він найкращий у світі механік.

От і сьогодні день розпочався зі сварки: батька знову витурили з роботи.

* Пісня авторства Берта Бериза (1929–1967), вперше прозвучала 1967 року у виконанні Ерми Франклін (1938–2002), старшої сестри знаменитої співачки Арети Франклін (1942–2018). Найбільшу популярність здобула в римейку рок-співачки Дженіс Джоплін (1943–1970).

Лені накинула капюшон. Дорогою до школи проминала квартали чепурних будинків, огинала темні гаї (завжди трималася від них подалі), пройшла повз забігайлівку, де у вихідні тусувалися старшокласники, і бензоколонку, де черга автомобілів стояла заправитись по ціні п'ятдесят п'ять центів за галон. В ті дні ціни на бензин драгували геть усіх.

Лені бачила, як всі враз стали нервовими, та воно їй не дивно. Війна у В'єтнамі розмежувала країну. Газети щодня публікували самі лише погані новини: то «Синоптики»^{*} десь підірвуть бомбу, то Ірландська республіканська армія. Терористи захоплюють літаки, Петті Герст викрали. Весь світ вразила бійня на Мюнхенській олімпіаді, як і Вотергейтський скандал. А нещодавно в штаті Вашингтон почали зникати безвісти студентки коледжів. Як небезпечно в цьому світі!

А їй так хотілося мати справжнього друга. Аби було з ким побалакати, а більше нічого їй не треба.

З іншого боку... Ну поділиться вона з другом переживаннями, і що далі? Відкриєш комусь душу, і що з того?

Звісно, батько іноді зривається і горлає, грошей постійно катма, треба весь час переїжджати, аби втекти від кредиторів. Така вже їм випала карта. Однак вони люблять одне одного.

^{*} Ліворадикальна бойова організація, класифікована ЦРУ як терористична, що діяла в США з 1969 по 1977 роки. Була сформована із радикального крила руху Студентів за демократичне суспільство, що виступав проти війни у В'єтнамі.

Та іноді, особливо в такі дні, як сьогодні, Лені ставало страшно. Їй ввижалося, що їхня родина стоїть на краю високої кручі, яка ось-ось обвалиться, наче ті будинки, що сповзли вниз по затоплених пагорбах Сієтла.

Після уроків Лені самотньо поверталася додому під дощем.

Жили вони в одноповерховому будинку із похилим дахом посередині провулка, який закінчувався глухим кутом. Їхнє подвір'я, на відміну від сусідських, було не надто доглянутим: ящики на квіти порожні, водостічні жолоби засмітилися казна-чим, двері гаража не зачинялися. Крізь стару сіру покрівлю проросли пучки трави. Докірливо бовваніє голий флагшток, ніби нагадуючи про батькову ненависть до того, куди котиться ця країна. Мама називає тата патріотом, та він усім серцем ненавидить уряд.

Батько сидів у гаражі на нерівному верстаку біля маминого битого «мустанга» із дахом, заклеєним скотчем. Картонні коробки з речами, які вони ще не розпакували після переїзду сюди, досі стояли попід стінами.

Батько був одягнений, як завжди, в поношену армійську куртку і рвані джинси. Сидів, спершись ліктями на стегна. Довге чорне волосся розтріпане, та й вуса давно вже треба підрівняти. Брудні босі ноги. І навіть такий, згорблений і зморений, він був гарний, як кінозірка. Так всі про нього кажуть.

Дякую також Кеті Педерсен Гейлі й Аніті Меркес за глибокі знання й готовність допомогти відтворити життя переселенців сімдесятих і вісімдесятих років на Алясці й у затоці Качемак. Ваші підказки й підтримка цього проєкту неймовірно важливі для мене. Якщо й лишилися якісь помилки, то вони, звісно, мої.

Дякую братові Кенту — ще одному шукачеві пригод, — який відповідав мені на нескінченний потік питань про Аляску. Ти рок-зірка, як завжди. Дякую Карлу і Кірс-тен Діксонам і приголомшливій команді лоджу «Тутка-бей» у затоці Качемак, що радо прийняли мене у своєму прекрасному куточку світу.

Хочу також подякувати кільком особливим людям, які невимовно допомогли мені з цим романом, особливо в найскладніші моменти, коли я думала, що от-от здамся. Моя геніальна редакторка Дженніфер Ендерлін терпляче чекала, давала мені поради, коли я просила, а потім знов терпляче чекала. Я неймовірно вдячна за підтримку і присвячений мені час. Дякую Джилл Мері Лендіс і Джилл Барнетт, які насажували мене, коли я цього найбільше потребувала, Андреа Гірілло й Меган Чанс, які завжди були поруч, Енн Патті, яка навчила мене довіряти собі, й Кім Фіск, яка одразу ж повірила в цю історію, що розгортається на Алясці. Дякую Такеру, Сарі, Кейлі й Брейдену. Ви розширили для мене межі любові, сотворили новий світ всередині мого життя.

І, нарешті, дякую Бенджаміну, моєму чоловікові, з яким я прожила вже 30 років. Ти від самого початку був моїм партнером у цій письменницькій авантурі, і в мене нічого б не вийшло без твоєї любові й підтримки. Кохання до тебе — найкраще з усього, що зі мною траплялося.

ЗМІСТ

1974	6	Сімнадцять	335
Один	6	Вісімнадцять	355
Два	19	Дев'ятнадцять.....	370
Три	33	Двадцять.....	387
Чотири	57	Двадцять один	410
П'ять.....	82	Двадцять два	428
Шість	106	Двадцять три	449
Сім	121	Двадцять чотири	465
Вісім	145	Двадцять п'ять.....	490
Дев'ять	168	Двадцять шість.....	509
Десять	186	1986	522
Одинадцять	209	Двадцять сім.....	522
1978	238	Двадцять вісім	537
Дванадцять	238	Двадцять дев'ять	554
Тринадцять	261	Тридцять.....	574
Чотирнадцять	279	Тридцять один	595
П'ятнадцять	300	Подяки	621
Шістнадцять.....	317		